

POSTANOWIENIE

Dnia 18 sierpnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku W. P.
przy uczestnictwie D. P.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 18 sierpnia 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w B.
z dnia 21 listopada 2019 r., sygn. akt [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od uczestniczki postępowania na rzecz
wnioskodawcy kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł
tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Uczestniczka postępowania D.P. w sprawie o podział majątku wspólnego, toczącej się na skutek wniosku jej byłego męża – wnioskodawcy W. P., wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w B. z dnia 21 listopada 2019 r. zmieniającego - na skutek apelacji obojga uczestników - postanowienie Sądu Rejonowego w B. z dnia 28 lutego 2019 r. Sąd Okręgowy częściowo uwzględnił w tym postanowieniu apelacje obydwu stron, częściowo zaś je oddalił. Uczestniczka zaskarżyła zmiany dokonane w wyniku uwzględnienia apelacji wnioskodawcy oraz część orzeczenia oddalającego jej apelację. Podniesione

zarzuty dotyczą błędnej wykładni art. 207 k.c. i art. 46 k.r.o., na podstawie której nie zostało uwzględnione jej roszczenie o zasądzenie od wnioskodawcy nakładów, jakie poczyniła na nieruchomość wspólną po ustaniu wspólności majątkowej; naruszenie art. 396 § 1 w zw. z art. 13 § 2 i art. 567 § 3 w zw. z art. 684 k.p.c. przez zmianę zaskarżonego postanowienia i ustalenie, że w skład majątku wspólnego wchodzi kwota 32 002 zł, jako równowartość sprzedanego przez uczestniczkę nakładu w postaci pawilonu handlowego; naruszenie art. 567 § 3 w zw. z art. 684 k.p.c. przez nieustalenie, że w skład majątku wspólnego wchodzi parkiet dębowy klasy I (100 m²), surowe pocięte deski (25 m²) i 40 m² tarcicy oraz przyjęcie, że w skład tego majątku wchodzi równowartość samochodu Volkswagen J.

Uczestniczka domagała się przyjęcia jej skargi kasacyjnej do rozpoznania dostrzegając w sprawie istotne zagadnienie prawne, dotyczące zasad rozliczania nakładów remontowo-budowlanych na nieruchomość, poczynionych w celu utrzymania budynku w stanie niepogorszonym w okresie od dnia ustania wspólności do dnia orzekania przez sąd o podziale majątku wspólnego w wypadku, kiedy nieruchomość zabudowana tym budynkiem przypaść ma uczestnikowi, który poczynił nakłady ze swojego majątku osobistego - w wypadku, kiedy sąd przyjął wartość nieruchomości bez wykonanych nakładów.

Ponadto skarżąca wskazała na oczywistą zasadność swojej skargi, którą łączyła z wliczeniem do majątku wspólnego wartości sprzedanego przez nią nakładu w postaci pawilonu handlowego bez pomniejszenia jej o wartość spłaconego z ceny zadłużenia z tytułu poddzierżawy gruntu, uwzględnieniem równowartości samochodu VW J., mimo że cena uzyskana z jego sprzedaży przeznaczona została na potrzeby rodziny oraz nieuwzględnieniem wśród składników majątku wspólnego wskazanych w zarzutach parkietu, desek i tarcicy, mimo zeznań świadków potwierdzających zabranie go przez wnioskodawcę.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną wnioskodawca domagał się odmowy przyjęcia, ewentualnie oddalenia tej skargi i zasądzenia od uczestniczki na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej selekcji spraw przedstawionych mu ze skargami kasacyjnymi. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania. Skarżąca uzasadniła potrzebę rozpoznania jego skargi przesłanką przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. to znaczy oczywistą zasadnością tej skargi i wystąpieniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

Istotne zagadnienie prawne to doniosły problem prawny, nowy lub już wcześniej występujący, lecz nadal niedostatecznie rozważony i wyjaśniony, mający znaczenie nie tylko jako wątpliwość występująca w danej sprawie i rzutująca na jej rozstrzygnięcie, ale powtarzający się w przestrzeni prawnej i mający ważne znaczenie także w innych sprawach. Problem taki powinien być ujęty w powiązaniu z przepisami prawnymi, na których tle powstał i sprecyzowany w wywodzie prawnym wskazującym na źródła i przedmiot niejasności i na możliwe rozwiązania interpretacyjne. Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu nie może polegać na prostym odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia.

Przedstawione przez skarżącą zagadnienie nie ma charakteru ogólnego, gdyż stanowi w rzeczywistości pytanie o sposób rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, w której uczestnicy uzgodnili między sobą sposób wyjścia ze wspólności majątkowej, zgodnie decydując się na ustalenie wartości nieruchomości zabudowanej domem według jej stanu z chwili orzeczenia rozvodu (co miało miejsce 17 lat przed wydaniem postanowienia przez Sąd Rejonowy) w sytuacji, gdy potem (w latach 2007-2010) uczestniczka dokonała własnym sumptem remontu i przebudowy budynku, ponosząc na ten cel znaczne nakłady. Nie były to więc wydatki na utrzymanie budynku w stanie niepogorszonym – jak wskazywała

skarżąca we wniosku o rozpoznanie jej skargi. Uzgodnienie takiego sposobu rozliczenia, w połączeniu ze zgodą na przyznanie tej nieruchomości na własność uczestniczce wraz z nieuwzględnionymi w rozliczeniu nakładami zwiększającymi wartość budynku powoduje – dla spójności rozliczenia – że nie zachodzą ekonomiczne przesłanki do żądania od współwłaściciela partycypacji w koszcie nakładów w ramach rozliczeń przewidzianych w art. 618 § 1 k.p.c.

W konsekwencji przedstawione zagadnienie, sformułowane w sposób nie przystający do całości okoliczności faktycznych sprawy i niemające uogólnionego znaczenia, skoro wynika z indywidualnych uzgodnień między stronami, nie uzasadnia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania.

Z kolei oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i juredycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie. Skarżący powinien unaocznici kwalifikowany charakterem naruszenia przepisów prawa, jakich dopuścił się sąd. Powinien też wykazać, że zaskarżone orzeczenie jest – z powodu zarzucanych i nie budzących wątpliwości uchybień - jaskrawo nieprawidłowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15, LEX nr 1770910).

Wskazywane przez skarżącą okoliczności nie przekonują o oczywistej zasadności stawianych przez nią zarzutów. Twierdzenie o niewątpliwej wadliwości pominięcia w ustalonym składzie majątku wspólnego części parkietu i wyrobów tartacznych sprzeczne jest z oceną dowodów przeprowadzoną przez Sądy obydwu instancji i podważa prawidłowość ustaleń faktycznych, naruszając tym samym zakaz przewidziany w art. 398³ § 3 k.p.c. Podobnie rzecz się ma z zarzutem nieuzasadnionego – zdaniem skarżącej – wliczenia wartości sprzedanych pawilonu i samochodu J. do majątku wspólnego. W obydwu wypadkach Sąd Okręgowy ocenił, że nie zostało wykazane przez uczestniczkę, że sprzedaż nastąpiła w uzgodnieniu z wnioskodawcą, a środki zostały przeznaczone na bieżące potrzeby rodziny lub ustalony wspólnie cel.

W rezultacie zarzuty stawiane przez skarżącą nie miały oczywistego charakteru, ani też nie przekonywały o jednoznacznej wadliwości zaskarżonego postanowienia.

Okoliczności sprawy nie wskazywały też, aby zachodziły inne przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpatrzenia (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 3 w zw. z art. 13 § 2, art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. Wysokość zasądzonej kwoty uzasadnia § 2 pkt 7 w zw. z § 4 pkt 8, § 10 ust. 4 pkt 2 i § 15 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

aj